

**Daltonschool
CORLAER**

Gewoon de beste basis

Schoolwerkplan Kinderuniversiteit 2017/2018

Daltonschool Corlaer

Cornelis van Ramshorstlaan 1

3863 AZ Nijkerk

Werken met (hoog) begaafde leerlingen.

'Logica brengt je van A naar B,
Verbeelding brengt je overal!'
(Einstein)

Opgesteld door:

Vera Otten, intern begeleider

Oktober 2017

Versie 02

Inhoud

<i>Visie op leren</i>	4
<i>Doel</i>	4
<i>Meer begaafd</i>	4
<i>Tasc</i>	5
<i>Een stapsgewijze benadering</i>	6
<i>De stappen</i>	6
<i>Opzet</i>	8
<i>Start</i>	8
<i>Doelen</i>	9
<i>Middelen en materialen</i>	9
<i>Keuze</i>	9
<i>Voorstel</i>	9
<i>Doen!</i>	10
<i>Evaluatie</i>	10
<i>Bronnen</i>	11
<i>Bijlage 1: toelichting</i>	12
<i>Acadin</i>	12
• <i>Leer- en werkomgeving</i>	12
• <i>Ondersteuning begeleiders</i>	12
• <i>Ontmoetingsruimte</i>	12
• <i>Passende leeractiviteiten</i>	12
<i>Talentedlab (Floor Raaymakers)</i>	13
<i>Topklassers</i>	13

Visie op leren

Visie op leren (Wat willen we bereiken?)

Door onderzoekend en ontdekkend te leren, worden kinderen gestimuleerd in hun creativiteit, nieuwsgierigheid en zelfvertrouwen. Om over 10-15 jaar in een ongewisse toekomst te stappen hebben de leerlingen kennis en vaardigheden nodig, zodat ze zelfstandig en samen kunnen werken, verantwoordelijk kunnen zijn voor hun leren, kunnen reflecteren op eigen handelen en efficiënt/effectief kunnen werken.

Missie (Hoe pakken we dat aan?) :

Op onze school leert ieder kind in een veilige leerrijke omgeving. Leerkrachten en ouders stimuleren de kinderen in hun leren, zodanig dat ze eigenaar worden van hun eigen leerproces. De leerkrachten begeleiden vanuit hun professionele didactische en pedagogische kennis en ouders vanuit liefdevolle betrokkenheid.

Doel

Dit plan is opgesteld met als doel:

Het ontwikkelen van talenten van (zeer) intelligente en (hoog) begaafde leerlingen.

Dit schooljaar 2017-2018 wordt gestart met een project om de begaafde leerlingen op Daltonschool Corlaer te begeleiden, waarbij we rekening houden met het hogere denkniveau. We denken hierbij zoveel mogelijk aan faciliteren en het aanspreken van de creativiteit van deze leerlingen. We noemen dit De Kinderuniversiteit.

Meer begaafd

Op daltonschool Corlaer vinden we het belangrijk tegemoet te komen aan leerlingen in hun onderwijs- en ontwikkelingsbehoeften en aan te sluiten bij de verschillen. Een leerling is meer begaafd wanneer hij/zij op school uitzonderlijke prestaties levert ofwel in staat moet worden geacht om op school uitzonderlijke prestaties te leveren. Deze prestaties zijn aanzienlijk beter dan het gemiddelde niveau van de klas.

Een leerling die meer kan voldoet aan de volgende kenmerken:

- ◆ Laat volharding in taakgerichtheid zien.
- ◆ Gaat creatief om met problemen die worden voorgelegd
- ◆ Heeft hoge intellectuele capaciteiten (IQ >120)

- ◆ Heeft een goed geheugen.
- ◆ Is zich bewust van zijn eigen capaciteiten.
- ◆ Scoort op de niet-methode-gebonden-toetsen van rekenen, begrijpend lezen en studievoordigheden een I-score.

Compacten

Meer begaafden leerlingen hebben vaak veel minder uitleg, oefening en herhaling nodig dan de methode aanbiedt. Voor hen kan best het een en ander geschrapt worden. Compacten is het overslaan van onnodige herhalings- en oefenstof uit de methode. De tijd die vrijkomt door compacten van de reguliere leerstof kan dan worden besteed aan werken aan verbreding of verdiepingsmateriaal.

Met ingang van schooljaar 2017-2018 willen wij de kinderen die meedoen aan de Kinderuniversiteit een compact programma aanbieden voor de volgende vakken:

- Rekenen gebruik maken van de 'd' opdrachten in het boek en het plusschrift. Integreeren in de weektaak.
- Spelling compacten en zelfstandig verwerken van de spelling categorieën n.a.v. de laat-maar-zien-wat-je-kunt-taak. Integreeren in de weektaak.
- Taal zelfstandige verwerking van de lessen. Voor de bovenbouw de lessen van spreken/luisteren vervangen door een plustaak uit de bak. Integreeren in de weektaak.

We maken daarbij gebruik van de referentiedoelen (van kerndoel tot referentieniveau). De 1F doelen moeten gehaald worden in het compact programma zoals hierboven genoemd en voor de 1 S doelen gebruiken we de suggesties uit het boek die we ook in de weektaak verwerken.

Tasc

Leren lijkt een eenvoudige taak voor meerbegaafde kinderen. Ze hebben alles mee en zouden iedere leertaak snel tot een goed eind moeten kunnen brengen. Maar schijn bedriegt. Leren is een vak op zich en ook dat moet je leren. Het beste resultaat wordt bereikt als je er vroeg mee begint, het liefst al in de kleutergroep. Belle Wallace (2008) ontwikkelde hiervoor het TASC-Model (Thinking Actively in a Social Context).

- Thinking
 - is niet statisch
 - maakt ons tot mens
 - kan ontwikkeld worden
- Actively
 - eigenaar van leerproces

- betrokken
- dynamisch
- gemotiveerd
- Social
 - in een klimaat met:
 - interactie
 - delen
 - samenwerken
- Context
 - relevant
 - gekoppeld aan het echte leven
 - cultureel betekenisvol

Een stapsgewijze benadering

Het TASC model gaat uit van acht opeenvolgende fasen waarbij zowel werkvoorbereiding, uitvoering als evaluatie een natuurlijk onderdeel van het leerproces vormen. In deze acht fasen wordt een sterke sociale context aangeboden waarbij kinderen met en van elkaar leren en elkaar ondersteunen. Zo wordt het reflecteren op het eigen leren gestimuleerd.

De stappen

1. Wat weten we er al van? Informatie verzamelen.
 Leerkracht en kinderen inventariseren alles wat ze al aan kennis hebben over het onderwerp. Om dit zichtbaar te maken wordt gebruik gemaakt van een Mindmap.

De Mindmap helpt om de aanwezige kennis naar boven te halen en kennisfragmenten met elkaar in verband te brengen. Het gezamenlijk maken van een Mindmap geeft een goed beeld van de beginsituatie.

2. Wat willen we bereiken?

De leerkracht beschrijft een open opdracht en checkt of de kinderen begrepen hebben wat de bedoeling is. Ook kan het gebeuren dat de leerling zelf een opdracht heeft bedacht. Tevens worden de criteria beschreven waaraan het eindresultaat moet voldoen. Zo houden de kinderen de grote lijn vast.

3. Welke manieren zijn er? Inventariseren.

Er wordt besproken op welke manieren de opdracht uitgevoerd kan gaan worden. Ook hierbij maken we gebruik van de Mindmap. Deze keer gericht op het maken van een plan. Alle ideeën worden opgeschreven en er wordt niet direct iets afgeraden. Die benadering stimuleert kinderen om met creatieve oplossingen te komen.

4. Welk idee is het best? Beslissen.

De kinderen noemen de voor- en de nadelen van de ideeën van fase drie op. Uiteindelijk wordt er één benaderingswijze uit gekozen. Zo worden de kinderen eigenaar van het probleem dat ze gaan oplossen.

5. Doen en hoe gaat het?

Kinderen zien dat een taak op verschillende manieren kan worden uitgevoerd.

6. Hoe is het bij jou gegaan?

Er wordt gekeken of het doel van de opdracht (2) bereikt is en of aan alle criteria is voldaan. Als dat niet het geval is wordt er samen met de kinderen nagedacht over manieren om het resultaat te verbeteren. Door gelegenheid te bieden zaken te verbeteren of overnieuw te doen, leren de kinderen dat alles niet in één keer goed hoeft te gaan. Fouten maken mag, daar leer je van. Daarmee wordt de basis van leren leren verstevigd.

7. We vertellen het aan anderen.

Wat heb je bereikt. Hoe is het gegaan en wat ging er goed.

8. Wat hebben we geleerd.

Hierbij wordt uitgegaan van reflectie op de probleemoplossende strategieën. Door met de kinderen te kijken of de gehanteerde strategieën ook gebruikt kunnen worden in andere situaties wordt het leerrendement vergroot. Zo kunnen kinderen in een nieuwe situatie kijken of zij zelf tot een oplossing kunnen komend door voorgaande strategieën te gebruiken.

Opzet

Hieronder is de opzet van de kinderuniversiteit beschreven.

Start

Vanaf schooljaar 2017-2018 zijn er extra middelen (formatie) toegekend voor het onderzoeken en uitvoeren van begeleiding voor meer begaafden.

In september 2017 is een inventarisatie gedaan van hetgeen nu in de groepen wordt ingezet voor meer begaafden. Uit deze inventarisatie blijkt dat:

- ◆ er geen doorgaande lijn zit in hetgeen aangeboden wordt aan de zogenoemde plussers op onze school.
- ◆ er nog geen echte lijn is mbt criteria welk kind wat mag doen. Wel wordt er gekeken naar zowel cito als de methodegebonden toetsen en de laat-maar-zien-wat-je-kunt-taak.
- ◆ er vraag is naar Topklassers, dit kan in groep 7 en 8 ingezet worden. Vorig jaar werd dit in groep 8 ingezet. Er is nu vraag of dit ook voor groep 6 ingezet kan worden.
- ◆ Materialen die ingezet worden zijn:
 - Rekenen: plusschrift (gr. 5 t/m 8), Squla, rekestoppers, rekestijgers
 - Taal: spreken/luisterles overslaan -> iPad cito en/of plustaken, slimme taal, verhalen schrijven, slagwerk (hogere groep)
 - Spelling: compacten en zelfbedachte opdracht, spelling in de lift, verhalen schrijven.
 - Begrijpend lezen: studievvaardigheden iPad, nieuwsbegrip op een hoger niveau. Zipp
 - Wereldoriëntatie: plusopdrachten uit de methode, blokboek en Squla.
- ◆ Wat verder nog gemist wordt:
 - een doorgaande lijn en het consequent inzetten van de materialen.
 - materiaal voor begrijpend lezen.
 - Zipp inzetten bij studievvaardigheden.
 - Wat uitdaging die niet hetzelfde is, maar juist iets op een heel andere manier. Iets waar ze zich in vast kunnen bijten, waar ze echt moeite voor moeten doen.
 - Leren leren. Hoe pak je een opgave die je moeilijk vindt aan, want dit zijn ze nog niet vaak tegengekomen.
 - Materialen die op een andere manier te verwerken zijn dan schriftelijk.
 - Apart aanbod per kind. Werken aan doelen: schema groen? Dan werken aan een rood doel. Hoeft niet perse van hetzelfde vak.
 - Leren naar interesse, tijd over = zaakvakken, Squla? Dat vinden ze super interessant, maar vaak is daar geen tijd voor.
 - De 'VWO'ers' clusteren, projectvormen -> niet de anderen vergeten, dit wordt vaak gezien als beloning.
 - Wel doorgaande lijn, maar hoe zonder kant en klare pakketjes?

- ◆ de discussie nog gevoerd moet worden hoe we met meerbegaafde leerlingen omgaan: in de groep of juist apart?

Doelen

Welke doelen willen we bereiken?

- ◆ Uitdaging bieden: *Talentvolle leerlingen zijn slim en nieuwsgierig, ze hebben veel vragen en ze hebben vooral uitdaging nodig.*
- ◆ Aansluiten op behoeften van leerlingen, ouders en leerkrachten.
- ◆ Op een effectieve manier samenwerken.
- ◆ Een beroep doen op zelfstandigheid.
- ◆ Leren goed te plannen.
- ◆ Het niveau van spelling, taal, begrijpend lezen en rekenen hoog houden.

Middelen en materialen

Diverse middelen en materialen zijn onderzocht, o.a. Topklassers, Leren Leren, Leerkuil, De Ijsberg van Succes, Talentenlab, Route 11, KWTO en Acadin.

Uit deze lijst is een eerste keuze gemaakt voor de inzet van middelen en materialen.

Gekeken is daarbij naar bovenstaande doelen en welke middelen en materialen, om deze doelen te bereiken, het best aansluiten op het onderwijs dat op Daltonschool Corlaer wordt gegeven.

Keuze

Welk idee vinden we het beste? De methode Acadin lijkt een geschikt programma voor de kinderen die meer aankunnen. Daarom is besloten om hier een proeflicentie van aan te schaffen.

Het boekje van Talentenlab lijkt een mooi begin om de kinderuniversiteit mee te starten. Naast Talentenlab en Acadin kan Topklassers worden ingezet. Een korte uitleg/weergave van Talentenlab, Topklassers en Acadin zijn in de bijlage opgenomen.

Voorstel

Het volgende voorstel wordt gedaan:

- ◆ Ancella Posthuma zal vanaf 17 november tot 29 juni iedere vrijdagmiddag de kinderen van de kinderuniversiteit begeleiden tussen 12.30 uur en 14.00 uur.
- ◆ Er zal gestart worden met het programma van Talentenlab. Daarnaast zal de proeflicentie van Acadin worden uitgetest. Bij geschiktheid zal deze ingezet worden, aansluitend aan het Talentenlab.

- ◆ Voor de kinderen van groep 5 t/m 8 worden de boekjes van Topklassers aangeschaft. Dit kunnen de kinderen zelfstandig in de groepen doen. Ancella introduceert dit bij de leerlingen en zal tussendoor een check doen
- ◆ Op de weektaak zal het volgende worden geïntegreerd:
 - Compacten voor de vakken spelling, taal en rekenen.
 - Opdrachten van Topklassers en van de kinderuniversiteit worden erbij gezet.
- ◆ De volgende toelatingscriteria worden gehanteerd voor de kinderen die mogen meedoen met de kinderuniversiteit: Cito begrijpend lezen, rekenen en studievoordigheden score niveau A en/of I.

Doen!

We starten vanaf vrijdagmiddag 17 november op de manier zoals hierboven beschreven staat. Dit zal er in tijd als volgt uitzien:

- ◆ 3 weken talentenlab leerlingen van groep 6, 7, 8
- ◆ 2 weken talentenlab leerlingen van groep 3, 4, 5
- ◆ 1 week check topklassers leerlingen van groep 5 t/m 8
- ◆ 3 weken Acadin leerlingen van groep 6, 7, 8
- ◆ 2 weken Acadin leerlingen van groep 3, 4, 5
- ◆ 1 week check topklassers leerlingen van groep 5 t/m 8
- ◆ 2 weken Acadin leerlingen van groep 1/2
- ◆ 1 week check topklassers leerlingen van groep 5 t/m 8
- ◆ 3 weken Acadin leerlingen van groep 6, 7, 8
- ◆ 2 weken Acadin leerlingen van groep 3, 4, 5
- ◆ 1 week check topklassers leerlingen van groep 5 t/m 8
- ◆ 2 weken Acadin leerlingen van groep 1/2
- ◆ 1 week check topklassers leerlingen van groep 5 t/m 8

Topklassers wordt door Ancella bij de leerlingen geïntroduceerd tijdens het eerste moment waarop de klassenconsultaties gepland zijn.

Evaluatie

In de loop van het jaar zouden er ontwikkelingen kunnen zijn die ons doen besluiten af te wijken van bovenstaand idee. Dit plan zal tussentijds (in januari en april 2018) worden geëvalueerd. De eindevaluatie zal in juni 2018 zijn.

Bronnen

[http://speleon.nl/wp-content/uploads/2013/10/Werken met het TASC-model.pdf](http://speleon.nl/wp-content/uploads/2013/10/Werken_met_het_TASC-model.pdf)

<https://lodiplanting.com/succes-is-als-een-ijsberg/>

<http://www.allesovergedrag.nl/2016/05/30/de-leerkuil/>

<https://talentstimuleren.nl/werkgroep/23-talentnetwerk-overijssel-oost-gelderland>

<http://www.kwto.nl/organisatie/de-praktijk/de-kwtinnovaties.aspx>

<http://www.acadin.nl/>

Bijlage 1: toelichting

Hieronder een toelichting op de methoden Acadin, Talentenlab en Topklassers.

Acadin

Wat weten we er al van?

Acadin biedt ruimte om de talenten van (zeer) intelligente en (hoog)begaafde leerlingen verder te ontwikkelen. Acadin ondersteunt bij het vormgeven van verrijkingsonderwijs op maat door middel van een rijke leeromgeving voor leerlingen, leerkrachten en anderen die een rol spelen bij de begeleiding van talentvolle leerlingen.

Leer- en werkomgeving

Acadin biedt een digitale leeromgeving voor het organiseren van verrijkingsonderwijs. Vanuit deze omgeving is er de beschikking over een breed en gevarieerd aanbod van geschikt verrijkingsmateriaal voor talentvolle en (hoog)begaafde leerlingen. Uit deze verzameling met rijke, uitdagende leeractiviteiten kan gericht gezocht worden op o.a. vak-/interessegebied, leerniveau, leer- en denkvoorkeuren. Zo kunnen we voor én met de leerlingen een passend aanbod samenstellen. Leerlingen kunnen zelf natuurlijk ook zoeken naar leeractiviteiten die hen aanspreken om mee aan de slag te gaan.

Ondersteuning begeleiders

Juist bij het werken aan verrijkend leermateriaal is begeleiding en feedback belangrijk. De afstemming tussen aanbod in de eigen klas en de kinderuniversiteit lijkt ons eenvoudiger te realiseren.

Ontmoetingsruimte

De leeromgeving biedt verschillende mogelijkheden voor leerlingen, leerkrachten en andere betrokkenen om met elkaar te communiceren. Dit kan bijvoorbeeld via het berichtensysteem.

Passende leeractiviteiten

Het uitgangspunt van Acadin is dat de individuele leerling centraal staat en dat iedere leerling uniek is. Acadin biedt de mogelijkheid om specifiek verrijkingsmateriaal te vinden dat aansluit bij de mogelijkheden (moeilijkheidsgraad en niveau in leerjaren, per vakgebied), de leervoorkeur (gebaseerd op Meervoudige Intelligentie), de interesses en de te ontwikkelen (denk)vaardigheden van de leerling.

Talentenlab (Floor Raaymakers)

Talentontwikkeling, groeimindset en passend onderwijs voor meer- en hoogbegaafde leerlingen zijn belangrijke thema's binnen het onderwijs. Het TalentenLab ondersteunt scholen hierbij door middel van begeleiding en training. Onze trainers hebben een achtergrond in het onderwijs en zijn daardoor in staat recente wetenschappelijk inzichten op inspirerende wijze te vertalen naar de werkvloer.

Talentenlab met Growie en Fixie. Zij helpen de kinderen om hen alles over Mindset te laten begrijpen. Dit is een mooie start voor meer begaafden in het begrijpen en leren leren. De werkboeken zijn op Daltonschool Corlaer aanwezig.

Topklassers

Topklassers biedt echt uitdagend materiaal voor (meer)begaafde en gemakkelijk lerende kinderen. Spannend en interessant door een rijk aanbod van onderwerpen, zoals vreemde talen, wiskunde, wetenschap en cultuur. Topklassers. Een uitkomst voor uitblinkers!

De boekjes kunnen worden ingezet vanaf groep 5. Is op dit moment aanwezig voor groep 7 en 8.